

Bekymringsmelding mottatt av ERIK

Mottatt: 16.05.2024 13:30

Type: Dyrevelferd

Referanse: 20240516-112

Navn på dyreeier eller virksomhet: "Fjordlaks AS" - Oppdrettsanlegg (Driftsleder: Bjørn Sæther)

Adresse: Lokasjon: "Holmefjord Anlegg", (Administrasjonsadresse: Strandveien 150)

Fylke: Vestland

Kommune: Øygarden

Poststed: 5337 – RONG

Andre opplysninger: Bekymringen gjelder et stort oppdrettsanlegg for laks lokalisert i Holmefjorden i Øygarden kommune. Jeg har over tid mottatt økende bekymringer fra lokale fiskere og båtfolk som ferdes i området angående tilstanden i anlegget og potensielle miljøkonsekvenser. Denne meldingen baseres på egne observasjoner, innhentet informasjon fra lokale kilder, og generelle bekymringer knyttet til intensivt fiskeoppdrett.

Navn på varsler: Erik Moe

Telefon: 91122334

E-post: erikmoe2@gmail.com

Anonym varsler: Nei

Sendt inn med vedlegg: Ja (Dronevideoopptak av anlegget, bilder av død fisk i fjorden, vannprøveresultater fra uavhengig analyse)

Hvilket dyr er du bekymret for? Og hvor mange?

Laks (*Salmo salar*), anslagsvis flere hundre tusen individer i anlegget. Det er vanskelig å estimere et nøyaktig tall, men anlegget består av et betydelig antall store merder.

Hvordan ser dyrene ut?

Ved observasjon av laksen i merdene, både visuelt fra båt og ved gjennomgang av videomateriale, har jeg gjort flere bekymringsfulle funn. En betydelig andel av laksen virker å ha synlige skader og sykdomstegn. Jeg har observert individer med sår og lesjoner på huden, spesielt rundt gjeller og finner. Noen laks viser tydelig misdannelser, som deformerte ryggfinner og skjelettavvik. Fargeavvik er også synlig, med enkelte laks som fremstår unormalt bleke eller med mørke flekker på huden. Mange fisker virker generelt sløve og lite aktive, og oppholder seg i overflaten av merdene i stedet for å bevege seg aktivt i vannsøylen. Døde fisker observeres jevnlig flytende i merdene, og det virker som det er en kontinuerlig dødelighet i anlegget. Ved gjennomgang av videomaterialet ser man også at mange fisker viser unormal svømmeatferd, som kvervelsvømming og rykkvise bevegelser, noe som kan indikere stress, parasittinfeksjon eller andre helseproblemer. Det generelle inntrykket er at en betydelig andel av laksen i anlegget er i dårlig forfatning og lider under helseutfordringer.

Hvordan ser det ut der dyrene oppholder seg?

Oppdrettsanlegget i Holmefjorden fremstår som et intensivt og industrielt anlegg med et høyt antall merder tett plassert i et begrenset område av fjorden. Vannkvaliteten i og rundt anlegget virker forringet. Jeg har observert uklart og grumsete vann i merdene, og det er tydelig algeoppblomstring og partikler i vannet. Lukten fra anlegget er sterk og karakteristisk for industrielt fiskeoppdrett, med en kombinasjon av fiskelukt, fôrlukt og en underliggende lukt av forurensning. Bunnforholdene under og rundt anlegget er ukjent for meg direkte, men basert på generell kunnskap om miljøpåvirkning fra fiskeoppdrett, antas det at det er betydelige mengder organisk materiale og avfall som samles opp på bunnen under merdene. Strømningsforholdene i området virker begrenset, noe som kan bidra til opphopning av avfall og forurensning, og redusere gjennomstrømningen av friskt sjøvann i anlegget. Av videomaterialet fremgår det også at det er lite rom for naturlig adferd for laksen i merdene. Fisketettheten virker ekstremt høy, og det er begrenset mulighet for laksen til å utøve naturlig svømmeatferd eller etablere sosiale hierarkier. Det er ingen synlig berikelse i merdene, som for eksempel kunstige strømforhold, skjul eller andre elementer som kunne forbedre dyrenes miljø. Generelt sett gir anlegget et inntrykk av å være designet primært for maksimal produksjonseffektivitet, med begrenset hensyn til dyrevelferd og miljømessig bærekraft.

Hvorfor mener du at dyrene ikke har det så bra?

Min bekymring for laksens velferd i Holmefjord Anlegg er basert på en kombinasjon av direkte observasjoner, indikasjoner på miljøforringelse, og generelle problemstillinger knyttet til intensivt fiskeoppdrett. Den høye fisketettheten i anlegget i seg selv er en betydelig stressfaktor for laksen, og øker risikoen for sykdomsutbrudd, parasittinfeksjoner og skader som følge av aggressiv adferd og konkurranse om plass og ressurser. De synlige tegnene på sykdom og skader hos laksen, som sår, misdannelser og avvikende farge, indikerer at det er alvorlige helseproblemer i anlegget, som mest sannsynlig skyldes de intensive driftsforholdene og den forringede vannkvaliteten. Dødeligheten som observeres er også et alvorlig varseltegn. Den manglende berikelsen i merdene og den begrensede muligheten for naturlig adferd fører til mistriksel og psykisk stress for laksen, som er en intelligent og aktiv fisk. Jeg frykter at fokuset på maksimal produksjon i "Fjordlaks AS" har gått på bekostning av dyrevelferden og miljøhensyn. Jeg er spesielt bekymret for at potensielle sykdomsutbrudd i anlegget ikke bare rammer laksen i merdene, men også kan spre seg til villaksbestandene i området, og at utslipp fra anlegget bidrar til forurensning og miljøskader i Holmefjorden og omkringliggende kystområder. Situasjonen virker å kreve en grundig og uavhengig inspeksjon fra Mattilsynet for å vurdere dyrevelferden i anlegget, vannkvaliteten, miljøpåvirkningen, og de generelle driftsrutinene til "Fjordlaks AS".

Hvordan kjenner du til dette?

Jeg er lokal innbygger i Øygarden kommune og har bodd her hele mitt liv. Jeg er aktiv i det lokale fiskemiljøet og ferdes regelmessig i Holmefjorden med egen båt. Jeg har observert oppdrettsanlegget over tid, og har merket en gradvis forverring av forholdene de siste årene. Jeg har også mottatt bekymringer fra andre lokale fiskere og båtfolk som ferdes i området og har gjort lignende observasjoner. I tillegg har jeg gjennomført egne undersøkelser, inkludert droneflyvninger over anlegget for å dokumentere forholdene visuelt, og jeg har innhentet uavhengige vannprøver fra området rundt anlegget for å få en indikasjon på vannkvaliteten (resultater vedlagt). Jeg har også lest offentlig tilgjengelig informasjon om "Fjordlaks AS" og

fiskeoppdrett generelt, og har satt meg inn i de vanlige utfordringene knyttet til dyrevelferd og miljøpåvirkning i denne industrien.

Har du et yrke eller en spesiell rolle som Mattilsynet bør vite om?

Jeg er pensjonert marinbiolog og har jobbet hele mitt yrkesliv med forskning på marine økosystemer og fiskebiologi. Jeg har spesialisert meg på laks og laksebestander, og har god kunnskap om laksens biologi, behov og sårbarhet i intensivt oppdrett. Min faglige bakgrunn og lokale kunnskap gjør at jeg vurderer situasjonen i Holmefjord Anlegg som svært alvorlig og bekymringsverdig ut fra et dyrevelferds-, miljø- og bærekraftperspektiv. Jeg er villig til å stille min kompetanse og dokumentasjon til rådighet for Mattilsynet i forbindelse med en eventuell inspeksjon og videre oppfølging av denne saken.